

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők:

Kiadó hivatal:

POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMER E.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint kétszer: *
osztörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

Helyben kárhoz: hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorát, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlatter sora 15 kr.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet vándorgyűlése és még valami.

II.

Első cikkünkben felsoroltuk a készítményeket, melyek a brassói szakkiallítás I. csoportját képezik.

Ime már most a

II. csoport:

Lovagló szerszámok és lószerszám

g) osztály: 1) férfi- és női nyergek, tisztí nyergek összes tartozékaikkal, lovagló szerszámok, egyszóval a lovaglásra, vadászatra és teherhordásra használt lóra szükséges összes szerelvények: 2. zablák és csikózabolák lovagló- és tehervonó lovakra: kengyelvasak, sarkantyuk, mindennemű patkók és patkószegek s minden, a mi a patkoláshoz szükséges; 2) lovagló ostorok és pálcák hölgyek és férfiak számára közönséges ostorok a hajtásra, végre azok a fanemek, melyek ostor-nyeleknek alkalmasak, még pedig nyers és félig kikészített állapotban.

h) osztály: Lószerszámok négyes-, kettős- és egyes fogatok számára, valamint közönséges teherhordó lovaknak.

III. csoport.

i) osztály: 1. Mindennemű kellékek és tárgyak, melyek részint a ló és istálló felcifrázása, részint az istálló teljes felszerelése s a lóápolására szolgálnak, mint p. o. kötélverő munkák, kékék, istrangok, stb. 2. Gyógyszerek és takarmányurrogatok, takarmányconszervek, összepréselt széna, oly módon, hogy szállításra alkalmasabb legyen.

IV. csoport:

k) osztály: 1. Modern ékszer garnitúrák lovaglólőtőzökhöz hölgyek és férfiak számára, antik és modern ivóeszközök, mindennemű ily fajta

régi erdélyi ékszer. 2. Erdélyi félnemeskövek az előbb említett fé yüzési tárgyakhoz, továbbá a lo vasgostorok és pálcák ékítésére 3. Mindenféle finomabb metszet stb. csutorák. 4. Mindenféle lovag szerszám, melynek művészi értéke van.

E programmból látható, hogy majd mindenik ipar, mely az elősorolt cikkek előállításával foglalkozik vagy már magában Brassóban, vagy egybeült Magyarországból üzetik, és hogy a kereskedés ezekkel Keleten, kivált ha a Bulgáriában kedvelt mustrákat is megszerezzük, jövedelmező lenne, a minthogy már most nem minden jelentőség nélküli arra felé irányuló kereskedelmünk.

Ha az erdélyi részekben nagyobb mennyiségben előforduló finomabb fanemek és félnemeskövekre nagyobb figyelemmel vagyunk: valószínűleg speciális készítményeket is állíthatnánk elő ez iparágak keretében, melyeknek Keleten annál inkább biztosíthatnók a piacot, mivel a nyers anyag hozzájuk nagyon olcsó, sőt sokhelyett csaknem költség nélkül megszerezhető.

A program nagyobb tekintettel volt a bőrűakra, melyeknek a kiállítás segélyével is híhetően nagyobb piacot nyithatunk mint a mekkorát ez árak eddig birtak. Ez irányban természetesen a brassói s általában az erdélyi posztó, takaró és pokróc iparra nagy figyelemmel volt a program.

A programmal tehát megvolnánk. Ugy de kifogásokat is lehet tenni az egész szakkiallítás ellen.

Először is azt, hogy az idő igen kevés arra, hogy alkalmas árucikkeket lehessen kiállítani.

Erre az ellenvetésre én egyszerűen azt felelem, hogy állítson ki az illető iparos olyan cikket,

már talpon éri apraját, nagyját s kezdődik a séta, még pedig oly szenvedélyvel, mintha elvesztett tárgy után szaladgálnának.

Minden tour után: egy pohár savanyúvíz — tisztán vagy kecsketejjel — bekebelezése, utána még rohamosab séta. A nagyobb rész ily módon ki — reggelisétál 6—8 kilométert; van is utána rémséges étvág és még valami.

* * *

A harmadik sajtáságon, — hála az igazgatóságnak — részben segítettek. Állott pedig ez abban, hogy a sétánnyal párhuzamban, közvetlenül mellette futó megyei utvonalról a fogatok, járkálók és csordák által felvert porfelleg kéretlenül is hajlandóságot tanusított a sétáló közönséget árnyat tartó oltalma alá venni, a hársak közt netán itt-ott behatóló napugár ellen. Ezt a jóakór porfelleg sűrűség tekintetében a naponként többször végzett öntözés csökkentette ugyan, de lehetetlenül tenni az a két ember által vont szitaesőves hordócska nem képes, aztán kocsinak, tejelő meg igás baromnak nincs más útja a községen át, vagy azon kívül.

Egyik szándék (a mi még nem terv) oda törekszik, hogy e kényelmetlenség s a luxuriositás és a fürdő tekintélye által épen nem ohajtott idylli jelenségeken úgy segítsenek, hogy a fürdő megkerüljék az uttal és a jelenlegi ut az amugy is elégtelen sétáló hely bővítésére szolgáljon, — a most bedeszakított patakmeder gyepek, enyhé részek közé fogva, szabadon emelje a változatosságot, helyenként alkalmazott zsilipek a feltörlesztett vizet alkalmassá tegyék a ladikozásra (magyarul: csinakiláz vagy szandolinózás), a mely esetben féltucat uszóemester folyton készen áll a vízbe hullott gyermekek kihálásására; ezt azonban a szándék nem foglalja magában.

A reggeli kura után csendesebb lesz a fürdő; a mamák és taták elvonulnak, ki haza, ki az olvasó terembe, babák és dadák csoportja veszi át az uralmat. Egyik haza felé tartó mamának nem győzi eléggé magasztalni a bácsi a kis baba kedvességét, csókot is ad a dada öleiben játszó babának, megcsipenti piros arcát a dadának: nagy örömet szerzett a mamának, nagyobbab a babának, legnagyobbab a dadának.

amilyennel bármikor elegendő mennyiségben rendelkezik raktárában, vagy másképp formulázva a tételt: az iparos ne produkáljon a kiállítás hanem a fogyasztás számára; mert csak így van tulajdonképp practikus jelentősége bármilyen kiállításnak általában, de különösen a szakkiallításnak.

Egy más ellenvetést hallottam még s ez az, hogy e kiállítás igen hamar követi a székesfehérvári.

A fenebbi programban felsorolt cikkek nagyobb részt aligha voltak az erdélyi részekből nagyobb mennyiségben kiállítva a székesfehérvári tárlaton sőt — merem állítani — némelyik abszolute be sem volt ott mutatva, a lovaglásra és szekerezésre vonatkozó iparágak pedig collective mint olyanok bizonyára nem voltak bemutatva.

Sőt tovább megyek s azt állítom, hogy ilyes szak kiállítás Magyarországon még soha sem volt s így már csak azért is általános helyesséssel találkozhatik egy ilyen szakkiallítás, mivel főképp arra célunk általa, hogy egyengessük az aldunai piacok jövő megszerzésének útjait, tehát a szomszédos külföld figyelmét ilyes gyártmányainkra felhívjuk.

Az idő nálunk az erdélyi részekben szeptember és októberben mindig nagyon szép s így annál inkább remélhetni a kiállítás nagyobb látogatottságát, mivel a kiállításra viendő tárgyaknak meg van a maguk biztos közönségük s bizonyos mértékig az, a téli szükségletet e tárgyakból a kiállításon fődözhetné.

Ha — a miben nem kételkedem — a tisztelt brassói Lovászegylet szép helyiségét a kiállítás rendelkezésére bocsátja s ha Brassó városa megszavazza a szekerek és kocsik el helyezésére szükséges ideiglenes szín fölépítésére fordítandó ösz-

Az ebéd idejét kivéve az esteli gyógyivásig és zenéig nincs nagyobb mozgás. Akkor ismétlődik a reggeli sorrend. Csak a kifejtett fény nagyobb, a poharak száma több, a sétálás tíz kilométernyi utnak felel meg és csak a fekvő beteg marad a szobában. — Dacára, hogy a nők nem kedvelik a hosszas gyaloglást, a melyik nő Előpatakon lelkiismeretesen „élt kurával” hat hétig: nagyobb utat tett meg, mint Brassó távolsága — Budapesttől.

Annyi séta után nem csuda ha szegény férfiak pihenés után vágnak Ez legkényelmesebben esik meg a roulette mellett; még beszélni sem szükség ott. „Pénc beszél.” A veszteséget behúzzák, nem szükség fáradni: a nyereség kihúzása ritkán fordul elő, nem fárastó. A sok séta keltette pihenés vágy okozhatta, hogy egyik bukaresti delnő néhány nap múlva megérkezte után, míg a férfi szállászemle végett Tusnádra utazott, elutaztatta a rouletten a fürdői „gázsit.”

A két farao egyike t. i. a bank szintén nyugalmas társaság, akár a további pénzkidástól is megment; a mit egyszerre megtehetsz, ne halaszd többszörre, azt tartják ott. Sokkal szebb látvány a farao ivadék zenéje mellett hogy járják a csárdást és romankát hetenként kétszer legalább, ez pedig nagyon sok annyi séta mellett, hiszen nem volna meglepő, ha láb elkopás miatt liliputi törpe-ségben kerülének haza az előpataki fürdő vendégek.

* * *

A hiuság vásárlásból kiszabadulva, elsétálsz faluvégi szállásod felé, ott nem épen egy aranyért adnak napjára négy négyzetméternyi szobát. — A nyitott ablakon át egyszerre füldebe cseng a szomszédban lakó oláh fáta magyar dala:

Virágos kenderem
Élőzött a tóba,
Ha megcsaltál rózsám,

Átellenben visszafelé a Petru hangja:

„Te csaltál meg nem én téged,
Délbáb volt a hűség.”

Janus.

TÁRCA.

Fürdői tárca

Előpatak, 1879. augusztus 1.

A hét elején garázdálkodott időjárás nagy zavarba hozta azon szenvedélyes meteorologus fürdői vendéget, a kit még a legpompásabb „kártyajárás” sem tudott megfélemlíteni thermo- és barometerének a szabványos időközökben megejtendő leolvasásáról. Kétségbeesve panaszoita fűnek fának hogy ilyen abnormis alacsony fokra az ő kr próbált minimum-hőmérője soha sem sülyedt még, a mit a derék öreg ur ugyan nem másért sajnált oly nagyon, mint csakis azért, mert a téli kabátját ott-hon felelte. A jószágos természet — bizonyosan az öreg urnak kedvére tette tudván, hogy mily szeretettel csüng ő rajta, kifejtette ködburkából a meleg napot, lecsillapította a szeleket s a már hosszára nyult arcok ismét neki kerekedvén: lón általános öröm Előpatakon.

Azóta az évad áll erősen, megizmosodva. Hízik a naponként folyton érkező új vendégek látára és — zsebtől.

* * *

Véleményem szerint. Előpatak keresettségében sem fekvésében, sem berendezésében és kényelmében nem bír elég alappal; régi hírneve az, a mi annyira vonzza és a nyujtott gyógyhatály az, a mi itt marasztalja a vendégserget, e nélkül megzöknének innen sokan minél előbb.

E mellett a főingert az a szokatlan, tarka világ különös benyomása gyakorolja e kis világ minden egyes tagjára, a mely a maga sajtásáival unikum.

A szomszéd Románia által szolgáltatott tulsuly, a barnaság minden skáláját átfutó alakjaival és ellenállással a szöke szász „náció” mellett; mindkettőtől határozottan elüt a magyar közönség, mintegy kellemes átmenetet képezve a szélsőségek közt.

* * *

Előpatak egyik sajtásága az is, hogy itt korán kelnek. Nem sok fürdőn van ez így. A „borviz” ugyanis annál hatásosabb, minél korábban használják, természetesen éhgyomorra. A reggeli zene

szegyet és még némi kis segélyt: akkor remélhetőleg szép jövedelem folyna be, melyet egy ipar-muzeum felállítására lehetne legcélszerűbben fordítani. Erre nézve az intérvány már megtervezett a városnál és remélhetőleg el is fog fogadtatni.

III.

A felhozottak után még csak egy-két szót akarunk felsorolni a brassói szakképzés érdekében.

A kiállítás tudvalevőleg idegeneket is szokott a illető városba vonzani, minél fogva az ilyes alkalom rendkívül kedvező hazai iparunkat az idegeneknek is bemutatni, sőt az még jó jövedelmet szokott némelykor csinálni.

Mindezeknél fogva tehát mi, részünkről nem hisszük, hogy helyesléssel ne találkozzék kérdéses kiállítás eszméje, annyival is inkább, mivel annak sikere előre is biztosítottan tekinthető, a mint ezt tanúsítja az is, hogy már a kereskedelmi miniszter ur is kilátásba helyezte bizonyos összeget jutalmakra s így elismerési okmányok és pénzbeli jutalmak is oszthatók a kiállítók között; remélhetőleg Brassó városa is fog áldozni e célra egy kis összeget.

A kiállítással táncvigalom lesz egybekötve; ennek, valamint az egész kiállításnak tiszta jövedelme egy ipar-muzeum alapítására fog fordítani, mely nemcsak Brassóra, de az összes délkeleti erdélyi részekre nézve már valóságos szükséglet-té lón.

Minthogy az esetben, ha a pompás fekvésű Lövölde helyiség átengedtetik a kiállítás céljaira, Brassó városának az egész kiállítás igen kevés költségbe fog kerülni; ez okból nem lehet kételkedni a kiállítás létrejövételén s remélhetni, hogy nagy részét fog az iránt nyílvánulni, annyival is inkább, mivel iparosaink részéről nincs szükség semmi előkészületre, a mennyiben nem arról van szó, hogy kiállítás számára dolgozzanak, hanem arról, hogy mindenki állítsa ki azt és úgy, a mit és a mint dolgozott, a mi mindig található nála készletben, a mit azonnal piacra vihet. Es aztán ez legyen jó és kitüntetésre érdemes.

Br. Kemény Gábor ő excellenciája Brassóban időztekor többször kijelentette, hogy Brassó javát ő és az egész kormány szíven hordozza. A legnagyobb reménnyel lehetünk tehát, hogy a sérelmek orvosoltatni, a bajok eltávolíttatni fognak s így Brassóra valóban szép jövő vár s egy nagy termelési vidék kereskedelmi központjává fog emelkedni.

A romániai vasúti csatlakozással föl vagyunk már most vére az európai vasúti hálózatba s ezzel közgazdaságunkra nézve új korszak nyílt meg. Iparunk pang ugyan, sok kemény csapás sújtotta: de ez nem ok az elcsüggedésre, mert még mindig jóvátehetünk. A gyárszerű termelést is fejlesztünk kell és virágzásra emelhetjük, csak ne veszítsük el bátorságunkat.

Végül még kell jegyeznünk, hogy a jövő évben a fogarasi ménes lovai Kolozsvárt fognak eladása kerülni. A kiállítást tehát akkor, hasonlóképen összekötetésben a lóvásárral, Kolozsvárt ismételni lehetend. Ekként a lötenyészéssel kapcsolatos iparágak támogatását mind szélesebb körre lehet majd kiterjeszteni. Mert ne feledjük, hogy Kolozsvár már most nincs messze sem Bukaresttől, sem Galactól s így a Feketetengertől sem, ugyanígy nincs messze, hogy még a dunai gőzhajózással szemben sem kedvezőtlen ez irányban a kelettel való forgalmi összekötetésünk.

Végül még egy szót. A brassói kiállítás minden esetben csak a gazdasági egylet vándorgyűlése által Sepszi Sztgyörgyön rendezendő termény-háziparkállítás után fog megtartatni.

Gr. Schweinitz Gyula.

A Balkán-félsziget kiürítésének elhalasztására — mint a „Standard“-nak Bécsből jelentik — több ízben tettek sikertelen kísérletet az oroszok, de a legutóbbi időben mégis szükségessé tartották a nagyhatalmak, hogy a rendes diplomáciai uton kérdést intézzenek Pétervárra, vajjon megfogja-e tartani az orosz kormány az aug. 3-iki határidőt.

Giers az válaszolta, hogy az ő tudomása szerint megtartják; de ígérte, hogy a hadügyminiszterhez is kérdést fog intézni ez iránt. Ugyanakkor, hogy minden ürügyet eltávolítsanak a hatalmak, felszólították a román kormányt, hogy Arab-Tábiát illetőleg engedjen Oroszországnak követelésének. Románia meg is tette ezt, bizonyára nem Oroszország iránt való háládatosságból, hanem hogy megszabaduljon az oroszoktól. E tekintetben az is befolyást gyakorolt, hogy meghíusította az izgaték munkáját, a kik Moldóvának Oláhországtól való elválását hirdetik.

Az orosz jelentések a legsötétebb színekkel festik le Kelet-Ruméliát és a többi megszállott tartományok állapotát, de a hatalmak érélyes magartatása mindegyik visszatartotta az orosz kormányt ezen ürügyeknek vagy a technikai akadályoknak a kivonulás elhalasztására való felhasználásától. A nagyvezíri válság azonban valószínűleg befolyást fog gyakorolni arra, hogy minő választ adjon az orosz hadügyminiszter Giers kérdésére.

Akkor kifogják fejezni a nagyhatalmak szilárd elhatározásukat a szultánnak, hogy nem engedik meg a berlini szerződés megsértését. Különben a görög kérdésben is legközelebb ultimátumot fognak intézni a hatalmak a portához.

Az utolsó muszka katona is elhagyta Kelet-Ruméliát! Ez az öröndetes hír érkezik, hivatalosan megerősítve, Burgaszából, hol az utolsó orosz csapatok hajóra szálltak. Kelet levegője, a berlini szerződésben megjelölt határidő alatt tehát megtisztul a muszka ragálytól. Kelet felszabadul a kőzák uralom alól.

Ezen tény fontosságát nem szükséges fejtegetnünk. Mindenki tisztában lehet azon következményekkel, melyek abból folynak.

Európa, s első sorban Ausztria-Magyarország és Anglia tekintélye érvényesült: Oroszország duzzogva bár, de engedelmeskedik. Még a legutóbbi időben is mindent elkövetett, minden diplomáciai követ megmozdított, hogy Ruméliában maradhason. Ismételen feltárta, persze feketét szürkére festve, a kelet-ruméliai viszonyokat, s határidő meghosszabbítást kért Európától, a rend fentartásának nevében. Ausztria-Magyarország és Anglia azonban kötötték magukat a szerződéses határidőhöz.

és Oroszország engedelmeskedik. A távirat csak pusztán csapatokról beszél ugyan, s nem egyszersmind arról, vajjon a tüzéség és hadi anyagszer is teljesen elszállított-e Kelet Ruméliából.

De habár muszka hadi anyagszerek vannak is még Kelet Ruméliát földjén, ez nem változtat azon öröndetes tényen, hogy a berlini szerződés teljesült, a muszka csapatok még aug. 3-ika előtt kivonultak, a mikorra Oroszország kihordja Kelet-Ruméliából minden sátorfáját.

Örömlünk azonban a sajnálkozás is belevegyül. Sajnáljuk ellenzékünket, mely ismét csalatkozott jóváindulásgelésében, hogy a muszák nem vonulnak ki.

Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, mihez fog nyulni ellenzékünk, miután nem csak a botrányokból, hanem a muszákából is kifogyott.

A zuluk veresége

A Times következőket jelent az Ulundi mellett vívott csatáról: „A foglyok azt beszélik, hogy Cetewayo és régi emberei megunták a háborút és nem hiszik, hogy a zuluk még egyszer támadni fognak. Az asszonyokat gyermekeiket és a barmokat már jöjébe küldötték Mazainebe. A fő zului ezrede a király oldalán maradnak mint testőrsereg. A csapatok száma, a melyek az anolokat körülveték 18000 ember volt. 8000 nem vett részt a harcban. Az ellenség vereségét 15000 emberre teszik. A győzelem teljes s Cetewayo hatalma eléggé meg van törve. A brit csapatok megmutaták a zuluknak hogy a szabadtéren époly jól tudnak küzdeni mint táborban.

Miután elláták a sebesülteket az angol csapatok előre nyomultak a lovasság támogatására és fölértek Ulundit Undaloonombit Ukaget és még néhány kralt. Ulundi dombláncolat aljában fekszik és több ezer kunyhó volt benne. A két hétfontot a melyeket Izandulánál vettztünk, megtaláltuk. A zuluk minden értéket Amanzekanzába vitték. Ez egy új kral, a melyet a háboru kezdetével épített a király: Ulunditól 15 mérföldnyire fekszik északra a fehér és fekete Umvolosi folyó mellett. A terület Ulundi és ezen kral közt igen dombos és cserjés. A kralhoz az ut hosszú és szűk szoroson vezet.

Ulundi lerombolásával tetőpontját érte el háboru. Ha azt akarjuk, most már abba hagyhatjuk a hadmiveteleket. Az a kérdés, hogy megadjá-e magát Cetewayo kevés jelentőséggel bír. A Zulusorszag sikkján megtehetjük főnöknek Nhamot és így bástyát állítunk Natal közt és Cetewayo népe közt: Oham kevés segítséggel már az első években képes lesz megvédelmezni magát, sőt valószínűleg szökevény zuluklak is szaporodni fog népé. Ha a háborut folytatjuk fáradalmas és gyümölcstelen munkára vállalkozunk, mert Ulundi mögött olyan vadon kezdődik, a melyben sokkal nagyobb bajjal haladhatnak előre csapataink.

VIDEKI ÉLET.

Kézdí-Vásárhely 1879. jun. 31-én.

(Prielle Cornelia Holt idény. Zichy Viktor. K.-Vásárhely mint nagy község.)

Elementek a színészek. Ez a legelső és legnagyobb újsgá nálunk. Sztupa Andor színtársulatával elköltözött városunkból a művészet szelleme. Unalmas „saison morte“ állott be, a melynek lelke öt napjai mindnyajunkon meglátszanak. El mélkedhetünk egy Kissé K.-Vásárhely városnak

Sztupa színtársulata iránt tanusított részvételessége okai felől is; de nem zavarom fel senki vétét vele. Az igazságot nem zivesen hallja senki, hátha még azt szemökbe mondják s plane nyomtatva olvassák. Sztupa színtársulata pedig s különösen a hozzájuk vendégzerepelnő lejtő, ragyogó csillag gyanánt tündöklő művész, Prielle Cornelia megérdemelte volna a kézüivásárhelyiek „nemesebb“ pártfogását is. „De hajh, csak így jár minden a nap alatt.“ „Fogó szerencsénk kénye hany-vet“ s ki tudja, mikor éri meg egy művész, hogy mindenütt érdemelve méltóan viselje magát a közönség iránta. Prielle C. pár napit itt időzve, a tisztem mégis kellemes emlék lesz rá nézve. Ifjúkori emlékeit járta sorba itt nálunk s a vidéken ábrándos lelke. A musza fenkölt lelkü kedvence szellemus, örök ifju kedélye varázserővel hatott környezetére. E sorok írója csak „hírből“ ismerte őt s hogy most közelről színről-színré láthatta a színen és azon kívül: el nem fogja feledni kedves emléket soha.

Nem hiszem, hogy valaki a szertelen tömjénezés vádjával illeten engem; nem hiszem, mert meg vagyok győződve hogy művészetét méltányolni mi kis emberek vagyunk s így a mit róla mondunk, lehet s ok, de semmi este nem elég. A kik a kitűnő művésznőt körünkben szerencsések valánk látni és hallani, azok bizonyos önértéssel, a magyar művészet iránti lelkesedéssel tiszteltük meg benne a magyar színpad egyik első rangú csillagát. Egyszersmind bizonyos fájó érzéssel bocsátjuk el őt körünkől, mert „jönnek évek, mulnak évek“ és sok idő elteltik, míg Kézdí-Vásárhely még egy második Prielle Corneliát saját városában látni fog.

A hódoló tisztelet művésze iránt s azon művelt lélek nemes jellemvonásai mind megannyi okok arra nézve, hogy ő kedves emlékekkel távozzék el tőlünk, s hogy feledhetlen emlékeket hagyjon itt nálunk. Legyen e pár bucsuszó a távozó művésznő utjában méltó elismerés gyanánt kísérlője.

Átment innen önközhöz. Ez sem jelent sem többet, sem kevesebbet, csak annyit, hogy önök is látni fogják őt, de alkalmasint önök is a körülmények korlátai szerint az elismerésnek hasonlóan kevés adóját róják le vele szemben. Roszkor jött ő hozzánk. Most mi „nem vagyunk itthon.“ Pedig egy ilyen művésznőnek mindig itthon kellene találnia a szélely népet. Különben nem festem az ördögöt a falra. Lehet, hogy csalódom; akkor bocsánatot kérek előre is a szigorú feltevésektől.

Ezzel, a mint mondtam, a „saison morte“ beállott. A bor sem fogy olyan nyakra főre, mint máskor, pedig a mi vendéglőseink eleget igyekeznek, hogy legyen keletők. Nagyokat busulunk rá nagyokat gondolunk s aztán neki fanyalodunk a politikának, a mi sokkal háládatosabb mező.

Elbeszéljük, hogy Zichy Viktor mi a menydörgős menkönek nem köszönt le hamarabb, ha már csakugyan le akart mondani. Ha pedig megakart tartani az államtitkarságot, hát akkor hagyta volna, hadd „csaholjanak“ azok a lapok; tudta talán, hogy egy sem hallszik az a menyországban.

Ennek sok rossz következesi lesznek. Nem utolsó ránk nézve ezek közül az, hogy a mi ellenzéki gavalléraink egy másik államtitkárnak javasolni fogják, hogy alakuljon át K. V. Vásárhely város a nagy községgé! Nem oda Buda! Hallott e ilyet szerkesztő ur? Hát régebben m. kir. város akartunk lenni s most ne tudjunk egy kis rendezett tanácsot sem fenntartani? Nincs pénz? Miért nincs? Azért nem lehet egy iskolát sem se gelyezni, meg egy jótékony ügyben vezérszerepet vállalni, mert üres a kassza.

Biz ezek fura dolgok mind! A holt ideny alatt gondolkozzanak édes előjáró véneim; nehogy mások gondolkozzanak más helyettünk!

— Nr. 2. —

Füredi levél.

Málnás, 1879. július 31.

Azon általános szokásnak akarok hódolni én is ez uttal, miszerint különböző pontokra elszórt hazai fürdőkről csaknem minden lapban küld egyik s másik „r. l.“ egy-egy rövidebb vagy hosszabb tudósítást, mely az ottani viszonyokat, társas életet, a megjelent vendégek számát stb. igyekszik ismertetni. Legyen azért e levél a málnási fürdőnek szentelve. Azonban ne várja a t. olvasó azt, hogy e rövid levélben felölleljen mindazt, a mi egy fürdőnek teljes ismertését magába foglalja. E sorok írója csak pár napja, hogy Málnáson mulat s még akkor se merithetné ki teljesen az ottani viszonyok ismertését, ha oly természettel bírna, hogy minden egyes ott mulató család ismeretségébe, társalgásában befurakodni igyekezék.

A málnási fürdő jelenleg még a kezdet nehézségeivel küzdő fürdők sorában áll. Csak most kezd felkaroltatni a kezdetlegességné az azon színonaláról melyben a természet adta szépségeket az emberi munka és ész szokta fokozni. Az épületek száma Tusnád és Előpatakéhoz képest elenyésző csekélység. Alig üti meg a tizet. De azok egy párt kivéve mind csinos izséssel, elegendő kényelemmel vannak készitve. Van csinosan berendezett vendéglője, ellátva az ott jelenleg elhelyezkedhető vendégek számához képest elég nagy fedett sétány-

nyal. Van a táncolni szerető ifúság számára állított rondo táncoló helyisége. De van a mit elől kell vala említenem, három hatalmas erű győgyfürdője. Az első a lerlátogatottabb, az ugynevezett Herkules fürdő, a melynek hideg habjai alól a torjai kénbarlangéhoz hasonló szabadszénász és kén-hidrogen gázvegyület figyelmezteti a fürdő személyt, hogy lassan ott a testtel. A másik ettől nem nagy távolságra a Vasas fürdő, gazdag vas-tartalommal és egy pár fokkal még hidegebb vízzel, a melybe a hidegvízhez még meg nem szokott emberi bőr tulajdonosa elfojtott vagy pedig hangos jankáltás nélkül bele merülni képtelen, már a színt a mint genirozza vagy nem magát a fürdő társaktól. Mindkettőnek meg van azonban az az áldott sajátága, hogy csak addig hideg, a míg valahogy beleülhetünk; azután kezd a test valami kellemes melegséget érezni s a kijövetel után pedig oly könnyűségre szert tenni, mintha acél rugókkal látták volna el a cipők talpait. A harmadik a misera plebs részére van fenntartva ingyen fürdőül.

Sétányokkal is el van látva e fürdőhelyiség. Egyik az említett két első fürdő mellett halad, a másik kívül az oldalon meglehetősen keskenyen vágva ki az oldalból s magán bordva a kezdetlegesség bélyegét.

A közönség mullattatására nyolc szál cigányból álló zenekar működik reggelként és este kényesen, ugyeszen állítatva ki a marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi zenekarok tagjai körül. Annnyit erről megjegyezhetünk, hogy különösen az idei vendégek számára és a zenészek jutalmazására szedett fürdői díjakhoz képest el lehetne tűrni e zenekarnál valamivel többet érő bandát is.

A jeleni vendégek száma meghaladja a két százat, összegyűlve a hazai és Románia legtekább nemzetiségekből. Van magyar, román, szász, német, örmény, zsidó stb. Mindezek teljes egyetértésben használják az idegy kellemet s tőrük a széles és hideg idők viszontagságait. Ha leldolozik a nap, a sétatéren összecsoportosulva felhangzik az ének s azok, kik szeretnek beleszólni vagy szeretik azt hallgatni összecsoportosulva teszik rövidebbé az éjszakát s nyujtják meg a rövidül napokat.

Van itt fürdőorvos, gyógyszerész, naponta postai közlekedés S. Sztgyörggyel és Tuszándal. Szóval: a málnási fürdő teljes fiatali erővel igyekszik oly helyet foglalni el társai sorában, a melyen magát megszégyelni oka ne legyen.

Siculus.

CSARNOK.

Napoleoni sirok

Szent Ilona igen kicsiny jelentéktelen pont a déli atlanti tengeren; van nála nagyobb, szebb, egy vagy más tekintetben nevezetesebb sziget a világtengereken száraz, de ezer is, még se beszél róluk, még se ismeri őket az ördög se, még neveiket se tudjuk, mert a földrajz se tartja érdekesnek őket külön megnevezni.

De Szent Ilona! Van-e ki e nevet nem ismeri?

A hajón szelvé át a mérhetlen Oceánt, elhalad az ember száz más sziget mellett, megelégedve ha egy pillantást vet rája, sőt megteszi azt is a jártaabb utas, hogy jót alszik a kabinban s oda se néz a közeli tájéknak.

De ha Szent Ilona mellett halad, föltéve, hogy van egy kis gondolkozó, elmélkedő tehetőség, le nem megy a földéletről, míg a komor sziklák el nem tűnnek előtte a távol kődében.

És mikor már messze eltűntek, még akkor is és mindig, ha e szigetre gondol, nem lát ott egyebet, nem gondol egyébre, mint arra a terebélyes fát, melynek alatta egy nagy kőlap jelöli a helyet, a hol az új kor Prometheusának tetemei 19 éven át pihentek.

Egy négyszögű nagy sirkőlap, közepén N. betűvel. Ez az egész Szent Ilona szigete, semmi egyéb.

Mellette elenyész minden. Ez az N. betű uralodik az egész tájon, tengeren, köröskörül száz mérföldnyi távolságban.

Mert ezen a földön járt, itt halt meg s itt volt eltemetve az a halandó, a kinél fényesebb pályája nem volt senkinek, a kiktől a történelem az ó és az új testamentum emlékezik.

Cheops piramisánál szinte elmosolyodunk, s fölkiáltunk a romaival: claudite portas, ne urbis exeat. Ekkora emlék oly parányi dicsőségnek!

De ez egyszerű kődarabnál meghatva állunk, érezve önkéntelen, hogy mit fejez ki, mekkora dicsőséget ez az aránylag kicsiny kődarab.

Mintha az emberi gyarlóság abbéli tehetetlenségét vallaná be szerényen, hogy minek hordja össze haszalan a világ minden gránitját ugye fejezhetné ki vele ama férfiu dicsőségének nagyságát, a kinek porhüvelyét ide helyezés előbb a kegyelet.

Ime a porhüvelyt rég elvitték innen azért ez a sziget mégis mai napiglan is és mindörökké a mig ez az emberi ivadék ki nem pusztul a földről Napoleon temetője marad, erről lesz örökké emlékezetes.

* * *

Ezzel azonban még nem mondtunk valami keveset arról a történe mi alakról, a kit Hugó Viktor „le petit“ (a kis) melléknéppel ruházott föl. Látszhatik valaki az első Napoleon mellett kicsinynek, azért még mindig jó nagy lehet a történelem csuesai között.

A jelen gyakran csalódik ugy csodálatában, mint gyűlöletében.

Ismeretes történelmi dolog, hogy a nagy Napoleonról Waterloo bukása után, maguk a franciák igen szigoruan ítélték, s meglehetősen elítélték őt.

Voltak ám akkor is alantias fölfogásu, részint egyéb érdekű ellenséges indulatu többök melyek azt ohajtották, hogy a nagy hadvezérnek nem kellett volna túlnélni Waterloot's nem illt az an golkhoz menekünie.

A hangulat általán igen Napoleon ellenes volt.

A szenvedély sohasem igazságos bíró: az indulatok legszéllebbike is elfogult hamis ítéző.

Idő kell az emberiségnek arra, hogy bizonyos történeti nagyságok iránti ítélete mérlegének nyelve megálapodjék.

A nagy Napoleon egy ma az áll a nagyság tetőpontján. Vele senki sincsen egy sorban. Ő ugyanaz a cselekvény a mi Shakespeare a szellemi alkotás terén.

Már a második sorban többen vannak: Caesar, Nagy Sándor, Attila, Hannibal — stb.

A III. dik Napoleon még ezek közé se jut soha az bizonyos. Ő legalább harmad negyedrendű

A sedani kard átadás soha sem fog szép nagyság lenni. Jelenleg tán még ennyi se

Az már azonban nem csak kérdésnek jogosult de sőt szinte valószínű, hogy a későbbi kor, a közlebbi ivadéok már valamivel kedvezőbbben fogja megítélni őt is. Illetőleg nem fogja oly mélyre taszítani a nevezetesegek lépcsőzetén, mint a mennyire ezt a jelenkor az események s a politikai henszvedések izgalmanak hatása alatt tette.

A sedani kard-átadás soha sem fog szép színen föltűnni, de talán a híggadtabb utókör kevésbbé látja azt majd csufnak, megbélyegzőnek, mint az a jelen, melynek e tény fölötti fölháborodását növelte ama hadserég és személy iránti ellenszenv is, ki előtt a cynikus jelenet végbe ment.

Vé re is nem minden történeti nagyság tud id-jében meghalni.

Az öregség, testi elgyöngülés nem egy nagyságot ránt le amaz eszményi magaslatról, hova ifjukora erőteljében fölemelkedett.

„Lassanként halunk meg“ énekelte Moore Tamás. De azért Garibaldi sem azok után itéljük meg, a miket most, hanem a miket 1861 táján és odáig cselekedett.

Egy szó mint száz, Chislehurst is azon nevek közé tartozik, melyek kimondtsát, bármi kínos, de be kell tanulnia a világnak.

Annál inkább, mert legujabb lakója sokat letörült abból a fötből, melyet Sedan emléke a Napoleon néven ejtett. — jd.

KÜLÖNFÉLÉK

— Br. Kemény Gábor földmívelési miniszternek Erdélyben tett körúti alkalmával a szarvastenyésztés emelése érdekében megtartott értekezlet megállapodásai értelmében szükséges intézkedések nyomon követték a megbeszélést. Az értekezleten jelen volt főispánok a miniszterium részéről ellátottak a szükséges pénzüsszeggel a borjuk bevásárlására. A bevásárlás ugy egyes-nevezetesebb gulyákból, mint a nagyobb vásárokon is fog történni, egyuttal felhatalmaztattak a főispánok, hogy ezen vásárokat borju jutalmazással kössék össze és az eladású kiállított legjobb borjukat megfelelően jutalmazzák. Az összevásárlott borjuk egyelőre a kolozsmonostri gazdasági intézet gazdasági intézet gazdaságában tartanak, onnan pedig Rettgerre szállítatnak, hol időközben a szükséges istállók be fognak rendeztetni.

— Hymen. Pünköszt Lajos, megyei pénztárnok ma (szombaton) vezeti oltárhoz Gidófalvi László kedves és művelt leányát Vilmát. A boldog párt kísérje áldás és szerencse.

— Tűz. Ma (szombaton) délben ismeretlen okból meggyuladt a Mihály János csúre s csakhamar le is égett. Szerencsére a szél iránya épületek felé nem terelte a tüzet s így minden nagyobb szerencsétlenség nélkül végződhetett. Ez alkalommal különös dicséretet érdemelne a tűzoltók, kik élükön a derék főparancsnokkal, gyorsan a hely színeén teremttek, és sikerült nekik a tüzet azonnal elfojtani.

— Egy szétzüllött élet Sztupa Andor szintársulatának egyik tagját, Murayná szül. Huszka Mária tettek el a városi közkórházból. A szerencsétlen, még fiatal nőt a hanyódot élet viszontagságai vitték kora sirjába. — Jó családból származott Békésmegyéből s a zsinpad csillagása igen korán elvakította. Sok társulatnál megfordult, mig végre nevévé lett egy romlott erkölcsű, részegeskedő embernek, kinek nevé hordozá. A durva ember a szó teljes értelmében kegyetlenül bánt a szegény nővel; ütötte, kizozta, éhezettette, — mig végre aztán a nő odahagyta az örvöngő vadállatot. Majd ezek következtében gyógyíthatatlan tüdővész kapott s tegnap általános részvét között temettet el a kórházból, hol hat hétig feküdt betegen.

A derék szintársulat a kegyelet adóját szépen leróta az elhunyt iránt. Koporsóját virágfüzerekkel ékesíték fel; testületleg megjelentek a temetésen s kil kísérték a négyfős gyászkoos a temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték a szegény sokat hanyódot, sok szenvedéstől megtört nőt.

— A gr. Zichy Ferraris Viktor államtitkár lemondása folytán megürült belügyi államtitkári hivatal vezetésével, mint értesültük, addig mig a végleges betöltés megtörténik, a belügyminiszterium elnöki tanácsosa Lukács György min. tanácsos fog ideiglenesen megbízatni.

— A brassói ügyvédikamara részéről ennel közhírré tetetik, miszerint Sorsich Gusztáv báróti, Deák Gyula kovásznai ügyvédek elhalálozásuk folytán a kamara ügyvédi lajstromából kitörültek; Manaradiánu Gergely brassóilakos ügyvéd pedig abba tolytatolag fölvetették.

— Bonapartista proclamatió Magyarországon. Több magyarországi munkás, kik ez előtt Párisban voltak alkalmzásban, s most Pécsen dolgoznak egy bonapartista munkásbizottságtól proclamatiót kapott, melynek másolatát beküldték a „Pester Journal“-nak. A fölívást nagyon forradalmi szellem lengi át, s aláíró gyanánt „Baein gai“ szerepel. (Badinguet III. Napoleonnak guynyeve) . A fölívás minden sorából kéri azon erőlködés, hogy céltzatát s valódi értelmét elpalástolja. Így az esleest Napoleon herceget kiválasztottnak majd „fils de Génis“-nek (fils d'Eugene), nevezí aki a l'anpire t l'empire) vissza fogja állítani. Mellékesen aztán megtámadja a köztársaságot, mint a mely csak a hangulatacsinálás ért. A proclamatió maga nem egyéb szálmás csinálnánynál, melynek csak az kölcsönöz érdeket, hogy látjuk belőle, mily eszközt használ a bonapartista párt s különösen mily sokat vár a munkások f. lizgatásától. Nem tudjuk mi által lettek rá érdemesek magyar munkásaink, hogy e proclamatóval megtszíteljük őket.

— Nihilisták minden szögletben. Az orosz cár feltűnő gyorsan utazott vissza Livádiából. Erről az „Erm. Ztg.“ a következőket írja: „Bár hivatalosan az a hír volt elterjedve, hogy a cár az egész nyarat az ő szeg részét Livádiában fogja tölteni, a cári család váratlanul a fővárosba visszaérkezett. A politikusok török a fejüket, hogy mi az oka ennek a gyors székhelyváltoztatásnak. Itt egy szomorú, de az egész dologra világot vető eseményről beszélnek. Dacára hogy a közönségre nézve a legszigorubb elővigyázati rendszabályokat hozták, a parkban körutat tevő tiszt két ismeretlen egyént fedezett fel, kik a tiszt megjelenésére rögtön eltűntek. A kertet a legbelső határon átkutatták, de a két ismeretlenre nem akadhattak rá, hanem heytők egy végvonaglásban levő őrt találták, ki pár órával később meghalt, a nélkül, hogy csak egy percre is eszméletre lehetett volna hozni. Az orvosok a holttest fölboncolása alkalmával mérgezett állapototk meg. E titkos eset különösen a cárnét oly rémületbe ejtette, hogy a különben oly nyugodt és kedves Livádiát mint felette gyanus helyet a cári család rögtön odahagyta.

— Az orosz forradalmi bizottság akadálytalanul folytatja üzemleit. Sokszor azonban néhány ügyetlen ember is fel akarja használni a nihilismus álcát, de rendszeren rajta veszt. — Az odesszai „Novorossijsky Telegraph“ következő tényt közli: A mi ismeretes milliionomunk Ralli S. J. a napokban egy levelet kapott, melyben felszólítatik, hogy éjféltűn 1 órakor a boulevard legutolsó padja alá a Woronzoff palota mellett ezer rubelt tegyen egy borítékban. A levelet „a forradalmi bizottság tagjai“ aláírás volt. Effenkező esetben halállal fenyegették. Ralli ur a levelet átadta a rendőrségnek s a pénzt a rendőrség f. lügyelete alatt kivánt helyre tette. Ejjőkor valóban meg is jelent a boulevardon két ember, a mondott párra ültek, s a pénz után nyultak. E pillanatban azonban az ott vigyázó rendőrök elfogták őket.“

— Véres dráma Brüsszelben. Az „Independance Belge“ a következő szomorú esetet közli: Pár hónap előtt egy francia nő érkezett Brüsszelbe s a Rue Midi egyik szállodájába szállt. A nő Sampyngy Mária grófnának nevezte magát. Rövid ott tartózkodása után fölvetette magát az irtalmos nőnek közl, s ugyanakkor egy fűszerkereskedőnél, a Laeken utcában egy butorozott szobát bérelt ki állítólag volt kertésze Hamo Mihály számára. Ez azonban nem kertésze, hanem Toussaint Tavé, a grófné hajdani kocsisa volt. A mult héten a grófné egy misik szobát bérelt ki egy szabónál, nem maga, hanem rokona számára, ki Franciaországból fog érkezni. Két nap mulva csakugyan meg is érkezett a mondott rokon a f-nemlített kocsis Toussaint s a számára kibérelt szobába telepedett. Így állottak az ügyek, mikor e hó 26-án reggeli 8 órakor a grófné komrájának Van Boren Eugénianak kíséretében a mondott lakás felé tartott. Azonban férje is követte, miről a grófnának legcsekélyebb tudomása sem volt, ki ugyanazon reggel érkezett Brüsszelbe s a Hotel du Monarque ba szállt. A férj tehát utána ment neje-nek s a alig lépett ez át a mondott ház küszöbén 4-szer lött rá egy revolverből. A grófnót két golyó halálosan találta, eszméletlenül rogyott a földre. A tett után Sampyngy gróf azonnal a városbázra ment, s feljelentette magát. Letartoztatták. E közben a grófnó föleszmélt, s kérte hogy férjét ne

bántsák, mert négy kis kiskorú gyermekének támaszra van szüksége. Azután írószereket hozatott s fölírta utolsó akaratát. 11. órákor a hatóság megjelent a házában, s a tényállást fölvetve. A grófot a Petits Carmes börtönbe, nejét pedig kórházba szállították. A grófnét Marie de Pontavice de Heussynek hívják, 29 éves, s úgy látszik, hogy a rennessi törvényszék ítétele elől menekült Brüsszelbe. A rennessi törvényszék a grófnét házasságtörés miatt ítélte el. A gróf neve Husson de Sampyngny, 26 éves, volt katona s a becsületrend lovagja.

— Egy különös báró. Bécsi lapok a következőket beszélik: C. R. R. báró egyike a legeredetibb embereknek, legalább a Wilhelmstrasse legszebb részén levő lakásának bejárataiból ezt lehet következtetni. A báró lakásán a csengettyű felett jobbra egy bádógtáska áll e fölírással; Le Baron de C. R. R. Conseiller de Sa Majesté le roi de S. — alatta szép írással e táblácska; „Hallhatólag csengetni.“ Az ajtó jobb szárnyán egy kis táblácska áll e fölírással: „Az elszegényedés és koldulás elleni egylet tagja“; alább keretbe foglalt táblán: „a báróné a másik szárnyon lakik, de most Gastein fürdőben van. Távolabb balról e fölírás díszleg: Szoros figyelembe vétel végett! Többszöri csengetés szigorúan tiltatik, mert ha kétszeri csöngetésre az ajtó nem nyílik meg, az a jele, hogy vagy nincs hon senki, vagy nem akarják kinyitni.“ — Legalább!!! Intés!! Vész jelző-készület. — Ettől jobbra! Kérvényeket s kérészköndéseket a portásnak nem szabad elfogadni. A levelet meg kell írni s a levélsekrénybe dobni.“ Balra a következő felírás díszleg: „Táviratok s sürgős levelek távollétemben s éjjel a levélsekrénybe dobandók. Éjjel nem szabad csengetni.“ — Van azután még egy tábla a következő fölírással: „Ertekező órák: hétfőn és csütörtökön 12—től 2—ig mindenki számára. Föltétel: a látogatójegy előleges beküldése.“ Végre még egy tábla a következő felírással: „Az adó és rendőrségi hivatalnokok a hátulsó lépcsőt használják.“ Az ajtó legfelsőbb párkányán aranyos betűkkel e fölirat pompázik: „Myhouse is my castle!

— Ugy látszik, hogy a báró ur nem valami nagy barátja a látogatásoknak, de ezeknek sokkal egyszerűbb módon úgy vehetné elejét, mint egy orvsnövendék a Dorotheenstrassén. Ez ugyanis a következő föliratú táblát függesztette ajtájára: „Borzasztó! Itt a fekete himlő grasszál!“, Az adó-végrehajtón (kin még a fekete himlő sem fog) s meghitt barátjain kívül nem is háborgatja senki.

— Amerikai asan. Egy amerikai lap nem rég a következő gúnyjelentést közölte: Tudatom barátaimmal és ismerőseimmel, hogy tegnap szeretett nőmet épen azon pillanatban ragadta el tőlem a halál, mikor egy egészségességemmel örvendeztetett meg, kinek szoptatása s ápolására jelenleg egy egészségesség dajkát keresek, ki mindaddig nálam leend míg sikerülni fog nekem egy szeretetre méltó nőt keresni ismét élettársul, ki

egyszermind képes lenne jó hírnévnek örvendő fehérnemű raktárban hol megrendelések 12 óra alatt teljesítenek, felvigyázni: mivel alkalmas pénztárnoknót csak akkor szándékozik szerződnetni, ha a jelenlegi a tout prix végeladás belesz fejezve s üzletemet augusztus elsején A-utca 4 szám alá helyeztem át, hol még egy emeletet 500 dollárért bérebe is adhatok.

— A legnehezebb gyermek. A tula-i kormányzóság Bollsín-Grodna városában egy tíz éves leányka van, ki 418 fontot nyom. A gyermek anyja átengedte azt egy impressáriónak havi 70 rubelért. A kollossális gyermek a vasutakon csak a podgyász kocsiiban utazhatik; mert a személyszállító kocsi ajtaján nem fér be.

— Háromfűlű gyermek. A berlini klinikán a napokban Langenbech tanár érdekes természeti tüneményt mutatott be hallgatóinak — egy három fűlű fiút. A fiú 12 éves s a rendes képződményű jobb füle mellett az arc jobb felén a pofacsonton egy teljesen kifejlesztett fülkagylóval fül porccal s fülcimpával, mindazonáltal minden további képződése nélkül a hallszervek. Langenbech különösen kiemelte az eset ritkaságát, szerinte az egész orvosi irodalomban nem történik hasonlórló említés.

— „A székelyek scythia-hun eredetűsége és az ellenvélemények“ című munkát küldötték be hozzánk. Szerzője dr. Nagy János, ára 70 kr., kiadja Stein János kolozsvári nyomdász. Szerző a székelyek eredetével oknyomozólag foglalkozik, vizsgálódási körébe vonja a hazai legrégebbi irott forrásokat, a csiki székely krónikát, b'evében foglalkozik Fashing, Stiling, Pray, Schlötter, Schuler, Engel, Hunfalvy s a görök írók állításaival. A mű megérdemli hogy történetiróinknak ne kerülje ki figyelmét. Kap' ható Pollák Mór könyvkereskedésében is Sepszi Szentgyörgyön.

Érték- és váltó-árjolyam a bécsi cs. kir. nyilvános közlésén augusztus 1

Magyar aranyáradék	93.60
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ II. „	—
„ keleti vasut II. kibocsátási államkötv.	84.25
„ „ 1876. évi államkötvény	74.50
„ vasuti kölcsönkötvény	110.75
„ földterhermentesítési kötvény	86.75
Temesvári	83.50
Erdélyi	89.75
Horvát-szlavon	87.50
Szólódézmaváltsági	89.50
Osztrák egys. államadósság papírban	60.85
„ „ ezüstben	80.30
„ aranyáradék	78.40

1860. államsorsjegy	126.25
Osztrák nemzeti bankrészevény	830.
„ hiteltézetű	269.25
Magyar hitelbank	255.50
Ezüst	—
Cs. kir. arany	5.46
Napoleon'or	9.22
Német birodalmi márka	57.80
London	116.75

Felelős szerkesztő: Málík József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Hirdetmény.

Baróthi Tartler Katalin ecetgyárában nehány száz veder 10 — 15 fokos ecet spiritus van eladó. Mustrák kívánatra bérmentve küldetnek. 2—3

Tudósítás.

Alólirott a t. gazda közönségnek tudomására kívánom hozni, hogy már két év óta meglevő gözcseplő gépem fűrészelés van ellátva (előnyei: legujabb szerkezetű üszög tisztító, állítható magvasztó henger, felülmulhatlan munkaképesség és kevés tüzelő anyag) a t. gazdaközönség szolgálatára felajánlom s egyuttal a t. gazdaközönség pártfogását kérem.

Továbbá tudomására hozom a t. gazdaközönségnek, hogy nagyobb gazdaságoknál szeptember végéig jutányosabban fogok csépetetni.

Ilyefelva 1879. július 20.

Nagy Mihály.

3—3

Meghívás

a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ alakuló közgyűlésére.

Miután a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ nek megalakulásához szükségesek előfeltételek immár teljesültek: a létesítő bizottság nevében ezennel tisztelettel meghívom a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ összes t. c. alapító tagjait ezen intézet első és alakuló közgyűlésére, mely a létesítő bizottság által kiküldött végrehajtó bizottságnak határozata folytán 1. évi augusztus hó 31 ik napján, vasárnap délelőtti 10 órákor a pesti megyeház gyűléstermében fog megtartatni.

N A P I R E N D :

1. A létesítő bizottság jelentése.
2. A létesítő bizottság és a pénzügyminiszter ur között kölesönösen megállapított s az utóbbi által az 1879. XXX. X. t. c. 7: §. értelmében előlegesen megerősített alapszabálytervezetnek tárgyalása s illetőleg elfogadása
3. Az intézet megalakulásának elhatározása.
4. A közgyűlés által elfogadott alapszabályok értelmében az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.

E közgyűlésen részt vehetnek az alapszabály tervezetnek alább ideiglatott § értelmében akár személyesen, akár az általuk meghatalmazott alapító tag utján az intézet mindazon t. c. alapító tagjai, kik az alapítványalknak megfelelő első befizetést az ez iránt kibocsátott felhívásban megjelölt határnapig teljesítették és erről szóló betéti könyvecskéjük ellenében kiszolgáltatandó szavazati igazolványukat három nappal az alakuló közgyűlés előtt, vagyis 1. évi augusztus hó 27. napjáig a létesítő bizottságtól (keresési ut 1. sz. I. em. 8 ajtószám) kivették.

Budapest, 1879. évi július hó 29-én.

A „Kisbirtokosok Országos földhitelintézet“-ét létesítő biz. nevében
Gróf Festetics Pál, s. k. bizottsági elnök.

Kivonat az alapszabály-tervezetből:

34. §. A ki akár saját magára nézve, akár pedig más tagok nevében, mint azok meghatalmazottja, a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni akarja, tartozik az igazgatóságtól (illetőleg a létesítő bizottságtól) szavazati jegyét legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt kivenni mely időn túl szavazati jegy ki nem szolgáltatható. (Utánnymot nem díjaztatik.)